

BAROK

PYTANIE JAWNE

MATURA 2024

**Czy dobra materialne
czynią człowieka
szczęśliwym? Omów
zagadnienie na podstawie
„Skąpca” Moliere.
W swojej odpowiedzi
uwzględnij również
wybrany kontekst.**

WSTĘP

Znane przysłowie mówi, że „pieniądze szczęścia nie dają”, ale czy wszyscy tak uważają? Niestety, wielu ludzi uległo pokusie posiadania dóbr materialnych i twierdziło, że tylko one pozwalają żyć na odpowiednim poziomie. Stały się one dla nich najważniejsze, co wielokrotnie okazało się zgubne w skutkach. Podobnie jak w przypadku bohaterów literackich, Dla dóbr materialnych gotowi byli żyć w obłudzie i hipokryzji.

Wskazówki

Wprowadź w temat, np.

Wyjaśnij:

- czym dla człowieka są dobra materialne i jakie korzyści lub zagrożenia ze sobą niesie ich posiadanie.

Wskaż przyczyny zainteresowania motywem dóbr materialnych.

Wskazówki

Określ, jaką prawdę na temat posiadania dóbr materialnych ukazują autorzy.

TEZA

Wielu autorów tekstów kultury zastanawiało się, co kieruje człowiekiem, który dla bogactwa jest gotowy zatracić wszelkie wartości, a nawet zaryzykować szczęście bliskich mu osób.

ARGUMENTACJA

Tytułowy skąpiec to Harpagon, ojciec oraz głowa rodziny. Był bardzo chciwy i skąpy, a dla pieniędzy był gotowy poświęcić szczęście swoich dzieci. Nie tylko nie chciał dać im pieniędzy, które im się należały po zmarłej matce, ale zaplanował ślub córki Elizy z niekochanym przez nią Anzelem, a syna chciał wyswatać z kimś bogatym. We wszystkim widział interes własny. Sam postanowił poślubić biedną Mariannę, ponieważ według niego nie oczekiwała ona życia w luksusie. Jego chorobliwa obsesja posiadania dóbr materialnych doprowadziła do rozpadu rodziny. Dzieci nie szanowały ojca i spiskowały przeciwko niemu, wstydziły się go i chciały go oszukać. Harpagon nie liczył się z nikim, ani dziećmi, ani służącymi. Gdy zakopał szkatułkę w ogrodzie, obawiał się, że ktoś mógłby ją znaleźć. Z tego powodu stał się obsesyjnie podejrzliwy wobec wszystkich w domu. Kiedy odkrył, że została skradziona, rozpaczął i chciał aresztować całe miasto, nie widział sensu życia.

Wskazówki

Potwierdź postawioną przez siebie tezę i przywołaj przykład ze "Skąpca".

Wskazówki

Skomentuj swoje dotychczasowe rozważania.

WNIOSEK CZĄSTKOWY

Pieniądze były najważniejsze w życiu skąpca, przystąpiły mu cały świat. Okazały się okrutną pułapką i doprowadziły na skraj załamania nerwowego oraz rozpadu jego rodziny.

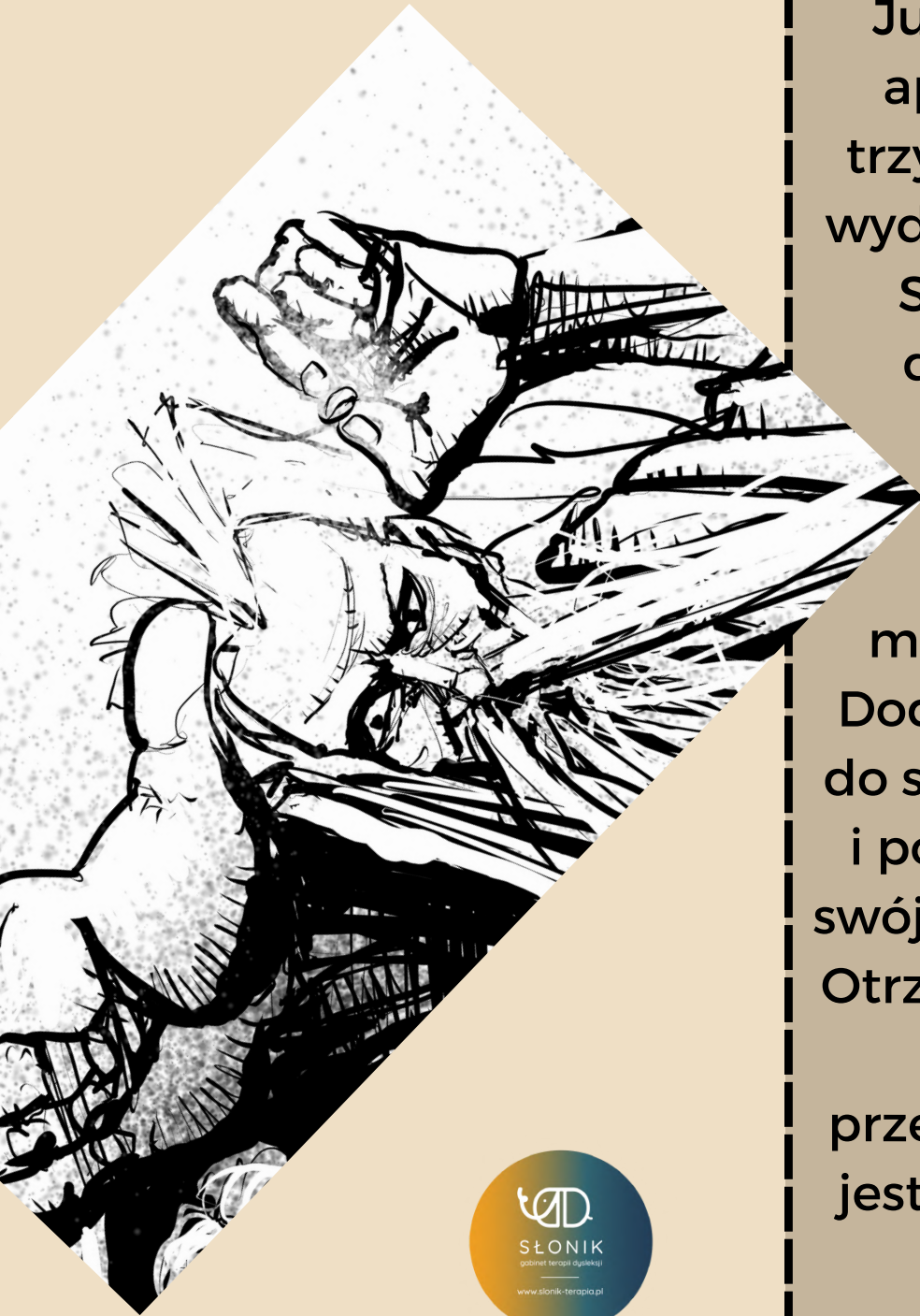
ARGUMENTACJA

Skąpstwo Harpagona ukazuje cytata na załączonej ilustracji. Przygotowując kolację, chciał to uczynić jak najmniejszym kosztem. Pani Claude nakazał posprzątać dom, ale delikatnie wycierać kurze, żeby nie zniszczyć mebli, a kucharzowi przygotować potrawę sycącą, której nie można było dużo zjeść oraz zapychające ciasto. Chciał jak najmniej wydać pieniędzy. Oszczędzał na wszystkim, co się da.

KONTEKST

BIBLIJNY

Judasz był jednym z apostołów, który za trzydzieści srebrników wydał Jezusa Chrystusa. Szybko zaczęły go dręczyć wyrzuty sumienia. Wrócił do arcykapłanów i określił siebie mianem grzesznika. Dodał, że przyczynił się do skazania niewinnego i postanowił przerwać swój żywot, powiesił się. Otrzymana zapłata stała się dla niego przekleństwem. Do dziś jest symbolem zdrady.

KONTEKST

LITERACKI "KORDIAN" J. SŁOWACKI

Kordian, podróżując po świecie, odkrył, że światem rządził pieniądź.

Dowiedział się, że za pieniądze można było kupić wszystko: miejsce w parlamencie, wolność a nawet miłość. Kiedy poddał próbie Wiolettę, z którą miał romans, okazało się, że kobieta kochała nie jego, a pieniądze, które posiadał.

"Przegrałeś moje serce razem z klejnotami!"

Poznana prawda, rozczarowała bohatera.

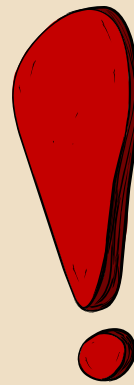
Nie chciał kupować szczęścia. Pieniądź nie dały mu radości, a życiową drogę upatrywał w walce na rzecz ojczyzny - postanowił samotnie zabić cara.

WNIOSKI

Wskazówki

Podsumuj swoje
rozważania.

Twórcy pokazują jak
dobra materialne
zawładnęły bohaterami.
Chęć bogactwa kończyła
się dla nich tragicznie.
Pieniądz rozczarowywał,
niszczył ich wartości
oraz charakter,
doprowadził do
moralnego upadku. Nie
dał im szczęścia.

